

ՄԱՍԻՆ

ԼՐԱԳԻՐ

Տարեկանն է՝ 30 դր., վեցամսեայն
15 դր., կանխիկ. Հատը 30 փր.
Մասնաւորի վերաբերեալ գրու-
թեանց և ծանուցմանց տողը մէկան-
գամու համար 1 1/2, երկու անգամու
համար 1 դուրուշ է :

Դուրս երթալիցնեղուն ծախքը
բաժանորդաց վրայ է :
Լրագրին վերաբերեալ որեւէ զը-
րուած պէտք է զրկուիլ առ Տնո-
րէնս . Վ. Պօլիս, Մեծ մարտի մօտ
Արիաճըլար Թիւ. 26 :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հիւանդանոցի նորակազմ Հոգաբարձութիւն-
նր անցեալ Հինգշաբթի օր Մարտիկոսեան Մեծ.
Յարութիւն Լեֆէնտին սենեակը ժողովուրդի զի-
ւանը կազմեր է, որք են :

Ետեւապետ՝ Մեծ . Պօլիս Լեֆէնտին Եւանեան
Փօխ — Ետեւապետ՝ Մեծ . Յարութիւն Լեֆէն-
տին Մարտիկոսեան

Ետեւապետ՝ Մեծ . Յովհաննէս Լեֆէնտին
Գարբիէլեան

Գանձապետ՝ Մեծ . Սենեքերիմ Լեֆէնտին Մա-
նուկեան

Եւ այս ընտրութիւնը կատարելէն ետեւ որո-
շեր են :

1. Հիւանդանոցի ներքին և արտաքին կա-
ռավարութեան ու մատակարարութեան կանոնա-
գրութիւն մ'ունենալ . ուստի ասիկա պատրաստելը
Մեծ . Տօթիօր Գալուստեանին յանձնել են, որ
Եմբիկայի հիւանդանոցաց մէջ բժշկութիւնը բրաժ-
բայով, վարժ և բնական քանքարաւն ալ կարող
լինի մ'է աս բաներուս :

2. Կերակրի օր հիւանդանոցը կրթալ և ամէն
բան քննելով զի առնելէն ետեւ անոնք Հոգաբար-
ձութիւնէն իրենց անցունել, զոր կատարել են
ինչպէս օր Մանգուլէն առնելով վարը պիտի
զրկեն :

3. Մեծ նոր խանի մէջ հիւանդանոցին ու-
նեցած սենեակը Հոգաբարձութեան յատկացնել
և շարքին կրկու օր այն առաջ ժողովուրդի :

4. Գոնէ հինգ Հոգաբարձու ներկայ եղած
աստի խորհուրդ և որոշում ընել :

5. Հիւանդանոցի գործակալաց ձեռքը մէկ
մէկ փոքրիկ տետրակ տալ որ առնողն ու տուողը
առաձեռնին տուածնին իրարու տետրակի մէջ գրեն :

6. Հրատարակել Եղայանց օր դրամական
նուէրին Վալիտէ խանի գիմարը 71 Թիւ սենեա-
կը զանձապետ Լեֆէնտին աւանդեն, իսկ ուրիշ
նպատակները ուղղակի հիւանդանոցը զանձապետին
տուտակալը :

7. Հիւանդանոցի վերաբերեալ պաշտօնա-
կան տեղեկութիւնները, ծանուցումները Մասիս
և Մանգուլէ լրագրաց միջոցաւ հրատարակել :

8. Երկուշաբթի աւուր երկրորդ նիստը Պատ-
րիարքարանն ընել, որն օր կատարուել է :

9. Հիւանդանոցի անուամբ պարտած գան-
ձանակներէն անցեալ 30 աւուր մէջ 3250 դու-
րուշ և վերջին 9 աւուր մէջ 700 դուրուշ արդիւնք
զոյանալ, առաջինը նախորդ և ետքին ալ արդի
Հոգաբարձութեան յանձնուած ըլլալը հրատարա-
կել, և խնդրել ազգէն օր այս զանձանակներէն
իրենց նուէրը շնորհել :

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆ

Եւալին նիստին որոշմանն երկրորդ յօդուա-

ծին համեմատ Կերակրի օրը Հոգաբարձութիւնը
հիւանդանոցը դացիր և ինչպէս օր Մանգուլէն մէջ
սրտաւնիկ կերպիւ կը նկարագրուէր այս ազգային
հաստատութեան յետին ատիճանի թշուառութիւ-
նը, անձամբ ակնատես եղեր և նկարագրուածէն
աւելի ջաւալի գտեր է :

Եւ ամէն կողմ աչքէ անցնելէ ետեւ մէկ քա-
նի կարգադրութիւն ըրեր է . զորօրինակ խնդա-
նոցին մէջ կախուած շղթաներն ու լալէները այն
տեղէն վերցունել, դպրոցին մէջէն ալ ֆալազան
կոտրուել և այրել տալը, և ասանկ հին ու զէշ
սովորութեանց և շատ ուրիշ անպատեհութեանց
առաջն առնելու գովելի ջանքերուն ապացոյց,
այն տեղ մշտնջենաւոր կեցող տեսուչի մը համար
տարած հոգն ու յարմար մէկը գտնելու համար
ընել տուած ծանուցումը զրկելէ առաջին անգամ
տեսնուած է ազգային գործակալաց ընտրութեան
մէջ . և իրենց ընդարձակամտութեան և ազգիս հա-
մոզմանն ալ հաւատարի . Տա՛ր Ետուած ի բարդ
բաղձաժամանակիս տառապեցող օր իրենց վսեմ
բաղձանացն համեմատ մէկը գտնուէր :

Չնք կրնար անյիշատակ անցնիլ Մարտի-
տեան Եղայանը Յարութիւն Լեֆէնտին այն օր
աշխարհի ցուցած մէկ մեծ առաքինութեանը վրայ,
որով աւետարանական մէկ քանի կրանութիւնն
ալ արդէն իր Վեճ Եւանի տեղահանուած է ա-
նեկրայ, քանզի այն օր Կարնոյ կողմէն երկու
օրը, չորս հինգ տարեկան քոյրեր հոն տեսնելով,
և զթաղով անոնց վիճակին վրայ բարեհաճութեւ իր
քովն առնուլ, և հետեւեալ օրը Պատրիարքարա-
նը բերել, բազմիք զրկելով մարբիլ, մաքուր հա-
գործ հազցնել տալէն ու Ս . Հօր օրհնութիւնն
առնելէն ետեւ . իւր Վեճանձանական խոստումները
կատարել է ի փառս իւր և մեծահամբաւ գերդաս-
տանին :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԺՈՂՈՎ

Հիւանդանոցի նորակազմ Հոգաբարձութիւնը
Երկուշաբթի օր իր երկրորդ նիստը Պատրիարքա-
րանն ընելու որոշմանը համաձայն, հոն գումար-
ուելով, խառն ժողովոյն ճշդիւ նկարագրութիւն
մ'ըրեր է պատասխարեց . յետին թշուառութեան
վիճակին վրայ : Եւ ի միասին երկար խորհրդակ-
ցութիւն ընելէն ետեւ Եղայան սնտուկին բոլոր
մատակարարութեան հոգն իր վրայ առեր է . որուն
հաստատութեան վաւերացիրն է հետեւեալ Պատ-
րիարքական նամակը :

Յետոյ խառն ժողովոյ ատենանէն ելնելով ա-
ռանձինն խորհրդակցելը և քանի մը կարգադրու-
թիւններ ընելէն ետեւ անցադատուելը, նշանաւ-
ութեան սենեակը և գիւանը կրթալով, պէտք և
զած տեղեկութիւններն առեր ու մէկ քանի տնօ-
րէնութիւններ ընելէն ետեւ մէկնել է :

Մեծապատիւ Ետեւապետ

Ինչպէս օր յայտնի է Չեր Եղնութեան,
այսօր հիւանդանոցի նորակազմ Հոգաբարձու-

թեան կողմէն Պատրիարքարանն ներկայացող ան-
գամաց և Եղայան խառն ժողովոյ միաձայն հա-
ձութեամբ որոշուեցաւ որ թէ Եղ . Պատրի-
արքարանի և թէ հիւանդանոցի տնտեսութիւնը
պատուական Հոգաբարձութիւնը իւր վրայ առնէ
այս պայմանաւ որ Պատրիարքարանի և ազգային
սնտուկին բոլոր հասոյթները Հոգաբարձութեանը
յանձնուի : Եւս հասոյթից մէջն են . Պատրիար-
քարանի նշանաւութիւնը, տարեկան Բա-
քալէի անուամբ տուրքերը, ազգային անցադրա-
տուելը և ուրիշ ինչ որ ազգային սնտուկին եկա-
մոց յատկացեալ են : Իսկ Հոգաբարձութիւնը
ալ Եղայան հիւանդանոցի ծախքը հոգալէն զատ,
լիովին պիտի հոգայ նաեւ Պատրիարքարանի զլիա-
ւոր ծախքերն ալ, որք են զհիւանդանոց գործակա-
լաց և բոլոր սպասաւորաց ամսականները, և Պատ-
րիարքարանի խոհանոցը, բաց ի պատահական ծախ-
քերէ, որոնց հոգը ի պահանջել հարկին խառն
ժողովը իւր վրայ առնուլ արժան դատեց :

Ուստի այս որոշման համեմատ կը պարտաւ-
րիւր խնդրել Մեծապատիւ Հոգաբարձութեանէդ,
որ բարեհաճի անմիջապէս ձեռք առնուլ և կա-
տարել իւր պաշտօնը վերցոյրեալ հանգամանօք,
և վստահ եմք որ խոհական անօրէնութեամբ պէտք
կըզած կը կարգադրէր աղաւթիւրար, որպէս զի
թէ ազգային հիւանդանոցը իւր վերահաս թշուա-
ռութիւններէն ազատի և թէ Պատրիարքարանի
վերցոյրեալ անհրաժեշտ պիտոյքը մատակարար-
ուին :

Ողջ Ընրուք

15 Մայիս 1867

Ի Պատրիարքարանի Հայոց Պաշտ-
կ . Պօլիս

Նոյն օր ինչպէս օր կերեւի վերցոյրեալ պաշ-
տօնական նամակին իմաստէն, Ս . Պատրիարք
Հայրը իր Մարգնութեան յատկացեալ ամսականն
ընծայած է ազգային սնտուկին, բաւականաւալով
որ Պատրիարքական սպասաւորաց վարձքն ու խո-
հանոցի ծախքը Հոգաբարձութիւնը լիովին հոգայ :
Եւս մասին մեր լեզուն պատշաճ խօսելու կը
տկարանայ, իսկ միտքերնիս կենաց Վարդապետու-
թիւնը կը յիշէ . այսինքն Ս . Եւաքնաց ճմարիտ
պարճանաց սա խօսքը . «Տէր, ահաւասիկ մեր թո-
ղաք զամենայն . . .» և իրենց ընդունած ստուա-
ծային անսուտ խոստումները թէ «Վեճն ասեմ
ձեզ . . . Եւ բոլորով սրտիւ կազաղակներ առ
Տէր» Եղեցին կամք քո, որպէս . . .»

ԵՐԿՐՈՐԴ ԺՈՂՈՎ

Փրկչեան հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը
Երկուշաբթի օր վերստին նիստ ըրեր ու յանձն ա-
ռած ազգասիրական վսեմ գործը վրայ խորհր-
դակցելով, քանի մը կարգադրութիւն ըրեր է :
Եւս նիստին մէջ Մեծ . Տօթիօր Գալուստեանը
ընդհանրական անօրէն որոշեր է հիւանդանոցին :
Եւս խոհական ընտրութեամբ թէ ընտրելոյն

և թէ ընտրողաց կատարելութենէն յուսացած բարեքնիս ակն յանդիման երևելով մեզ, իրենց երկայնմտութիւն, սրտի լայնութիւն և անվճատելի արիւթիւն խնդրելէն ետեւ, Հայ անունը պարծանօք սեպհականող բոլոր Ազգայնոց թախանձանօք կաղաչենք որ պարտուպարտած ամէն կերպ ձեռնտուութեամբ քաջաւերեն և զօրացնեն այս ծանր և միանգամայն Աստուծոյ և մարդկութեան հաճելի գործոյս Ձեռնարկողները:

Եւ որովհետեւ Հոգաբարձութեան բուն հոգին Մանգրումէ Պատուական լրագրին մէկ յօդուածին մէջ շատ լաւ և նորաքանչ երևացած է մեզ և ամէն Ազգ. գործառնութեանց մէջ ալ կարի կարեւոր, և վախճանով ալ որ ճիշդ չենք կրնար իմաստը հասկցուելու չափ լաւ թարգմանել, բառ առ բառ նոյն լեզուաւ կը հրատարակենք:

«Պաւ եկեմի Հոգաբարձութիւնուն էմէլ վէ արգուսու, Հէր իշի էսապը վէ նիզամը սուրէթու: Թուլմադ օլուպ, վէ Հէր չէյի ալէնէն միլէթէ իւլան իթմէք, վէ պինսէն ալէյ՜ Հէր կիւզէլ վէ սերպէթ էֆքերար տալէթ իյլէմէք օլտուղունտան, քէնտի մէճիլսէրինտէ, ասլա խաթըր կէօնիւ պաղըրմադըրըն, Հէր քէս քէնտի քէյիլի պէկան իլէ, չէքիլէ չէքիլէ միւսպահասալաա կիւրիլմէքիլէ, վէ պիլի, տիկէրին էֆքերարնա նէ գատար զտտ սէօյլէր իսէ սէօյլէսին, գաթման կիւճէնմէյէնէն քարար վէրմիլ օլտուղուն միսիլու, խարիճտէն պիլիսինին տալիս, կէրէք փրկիլէ վէ կէրէք սայիլ իտարէլէրի հաղընտա թահրիլէն պիլի կիւզէլ էֆքերար պէկան իյլէտիկի, վէ Պիւլիւք եկեմի խանտա, օրթա գաթմա, սոյ թարափտաքի մէրտիլէն պաղընտա, իւթիւ գաթալը տայիլէտէ, քէօյլտէ վաղը 49 նիւմբօլու քէնտի մէրքէզ օտարընա կէօնտէրտիլի թագտիլտէ, մէմուլնէն օղուլու վէ միւթալաա իթմէքիլէ, վէ իճրար թէնտիլ կէօրիւտիլիւնտէ, ալէնէն թէչէքքիւրինի պալի իլան իյլէմէքիլէ, վէ պուսուն կիպի տալիս, քէնտի ամէլ ու հարէթէթիլիլնէ պիլի կանըլըզ եախօտ չարըզըզ, վէ եախօտ նիւզամըզըզ կէօրիւլէրէք, քէչալէք թահրիլէն իսթարա հիւմիլ օլտուղունտա, մա թէչէքքիւր գապուլ իթմէքիլէ գարար վէրմիլ տիլ:»

Վիդիլէն փիլիսոփան պատանկի մը երկուս համետ կարմրութիւնը տեսնելով բռնած է. «Քաջալերաց, որդեակ, զոյն առաքինութեան տեսանեմ ի քեզ:» Վերին մեր յետնութեան վեմնախորհուրդ Աղապէրը, քանզի այս յանգանութեանս վերի նորայուր աղնիւ խօսքերնին առիթ տուած է:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Վ Է Պ ԼԱՍԱՐԹԻՆԻ ԲԱՊԱՅԵԼ

(Հարաւանդութիւն. Տէս Իւ- 30.)

ԳԼՈՒԽ ԼԹ

Ընդարձակ ծառայից բլուրէ մը վար իջանք կարկաշատ ջրոյն փրփրալից լճացեալ տեղը: Ուր փրփրիկ մահարձան մը շինուած էր Մատամ ար Պրօք անուն գեղեցիկ երիտասարդուհւոյ մը համար. այս մահարձանը քանի մը տարի առաջ ջրոյ յորձանքէ մը քշուելով այս տեղ քարանձաւի մը մէջ ինկեր էր, ուրկէց շատ տարի ետեւ իր վրայի ճերմակ հանդերձը ջրոյն փրփուրը դուրս ձգէր էր և ասանկով անոր մարմինը գտնուէր էր: Շատ անգամ սիրահարեալներ կուգան այս խանա շիրմին դէմ կընըտին, իրենց սիրտերը կը ճմուլեն, ձեռքերնին իրարու կը կապուին. մտածելով թէ իրենց անկայուն երջանկութիւնը գերաստահ քարի մը վրայ ինչ սխալ քայլով կը կենայ:

Այս ջրահոսարէն, որ Մատամ տը Պրօք անունն առած է, լուծեալմը անցանք գաղինը դէպի լիճը: Այս լիճը եր բոլոր ընդարձակութեամբ Ս. Իննովկէնտիոսի դղեակին տակէն կը առնուէր: Աս տեղ մեր ջրերներուն վրայէն վար իջանք այն առնն ամպի, մշուշով անըպէտուած և ցանուցիւր երկայնարուն կաղամախի ծառերու:

Վ Երջապէս Հոգաբարձութիւնը իր արդէն յայտնի տեսնուած բազմադաղ ծանր գործոյն վրայ այս հոգն ալ թէեւ առժամանակեայ կերպիւ տոնելովը, որ շատ անգամ Ազգ. Երեսփոխանութիւնն ու Պատրիարքարանի Վարչութիւնը հոգնեցուցած է, որչափ մեծ ծառայութիւն մ'ընելը ասկէց ալ յայտնի է որ խառն ժողովը Ս. Պատրիարք Հայրն ալ մէկ տեղ հաճութիւն տուէր են մանաւանդ թէ իրենց կողմէն ալ ամէն կերպ պաշտպանութեան, որուն իրաւամբ արժանի է Հոգաբարձութեան ջանքը, լիւթիւ խօսք տուէր են: Ազգին հանրութեան ալ նշանաւոր ծառայութիւն մ'ըրած են, քանզի Պատրիարքարանի և խառն ժողովոյ վարչութիւնքն ալ մինչև Ազգ. Մահաւնադրութեան շնորհուրու ատենը ազատ մնալով այս ծանր մէկ աշխատութենէն, պիտի կրնան լիւթիւ զբաղել ու անթերի կատարելու միջոց պիտի ունենան իրենց վերաբերեալ մնացորդ Ազգ. գործերը: Ո՛վ քաղցրիկ յոյս Ազգային, վերակենցաղ տեսնենք զՔիւզ, և մոռնանք անցեալն ու միթիթարութիւնը...

— Բ. Գուռը վերջապէս որոշեց երեք քննիչ զրիկ Զարսանձախ, տեղւոյն ազգայնոց գանդատանց առիթները քննելով, պէտք եղած կարգադրութիւններն ընել: Ետեց մէկն է Աղաքիկան Մեծ. Սարգիս Լիֆէնտին որ անցեալները Օգոստոս ալ ասանկ պաշտօն մը կատարելուն համար երկրորդ կարգի երկրորդ պատուաւորական ընդունեց Հայրախնամ Կառավարութիւնէն:

Ա Յ Լ Ե Ի Ա Յ Լ Ք

Մօտ օրեր քաղաքի մը մէջ աշխարհ չմաճ ազահութեան հազուադիւս օրինակ պառաւ մը մեռեր է: Այս կինը միանկ և պառաւտած լաթեր հաղած կապրէր. մեռնելէն քիչ օր առաջ իր անկողնոյն բուրդէ ծածկոյթը ծախել տուէր է հաց առնելու համար: Բայց ամէն մարդ աս պառաւը հարուստ կը կարծէր և իրաւունք ալ ունէին: Վ ան զի մեռնելէն ետեւ 60,000 ֆրանք գտնուեցաւ նիւղի մը (պոտուրում) կամարին տակը պահուած, և տանը մէկ ուրիշ տեղն ալ կերպ կերպ ստանկներով լեցուն երկու սնտուկներ կային այնպէս ծանր որ վերցնելն անկարելի ըլլալով, հարկ եղաւ գետինը պարպել: Ասանկ անգին սարգիս դիզուած ստանկներուն ամբողջ գումարը, դու երեան չելածը չհաշուելով, 200,000 ֆրանքի հասաւ: Աս պառաւը բնաւ տեղ մը վաշի չէր դրած իր ստանկները: Այս հարստութիւնը քիչ հարուստ

անտաւի մը տակ: Ետեքը չնկատանէն եկած գաղթականութիւն մը դաշտային և իրեն հայրենի երկրին պարտէզներով շրջապատուած գեղեցիկ տուն մը շինէր է: Զորիկներուն սանձերը հանելով թողնուցինք որ մեզի աւախորդող տղոց պահպանութեամբ ծարակին: Մենք ծառէ ծառ և մէկ ծառագլուրի տեղէն միւսը մինակուլ առաջ գաղինք մինչև այն ցամաք երկրի լեզուն ծայրը ուրկէց լին փայլելը կը տեսնէինք և ջուրերուն սարսուղը կը լսէինք: Ս. Իննովկէնտիոսի այս երկայնարուն ծառոց անտառը մէկ հրաւանդան մ'է որ կերկնայ դէպի լիճին ջրերը իրենց եղբայր բոլորովին անմարդարեակ և ամենատխուր մասին մէջ: Եւ կը վերջանայ քանի մը միտրադոյն, հովը շատ եղած ատեն փրփուրէն թրջած, հոն իջած ատենն ալ ջրը և փայլուն կրանիթ ժայռերով, Երկուքս ալ նստանք իրարու կցուած մէկ մէկ քարի վրայ: Գիմնացէն Հով—Քօմիլի արբոյսարանը սեցած բուրդի ձեռով կը քարձարանք մեր առջև, լիճն միւս կողմը: Եր նշմարէինք մէկ փրփրիկ ճերմակ բիծ մը որ փանրին միջնիկէ հողաբլուրին տակը կը փայլէր: Ասիկա ձկնորսին այն անակն էր ուր մերկայելը ալքը մեզ երկուքս ալ հոն նետեր էին յաւիտեան իրարու հետ միանալու համար վերը պատմուած իրարու պատահէնուս դիպումովը. ասիկա այն սենեակն էր ուր տեղ անցեր գաղին էր այն աղալի և միանգամայն ատուածային գիշերը որ մեր երկուքին կենաց վճիռը կտրէր էր: «Այս տեղն է» բառ ինձ ձեռք լին վրան երկնցնելով և մատովը հեռաւորութեան և լիճն երկայնքը զիմացի կողմն եղող շուքին պատճառաւ հաղիւ տեսնուելու փայլուն կէտը ցուցնելով: Պիտի ըլլայ արեւոք տեղ մը կամ օր մը, տխուրութեամբ խօսքը շարունակեց, ուր տեղ մեր մէջն անցածին յիշատալը, հոս անմահ օրերու մէջ, քիչի պիտի երևի միայն քու աղաղայ կենացդ հեռաւորութեանը մէջ այդ կողմն խաւարչուտ խորոցը վրայի այս փրփրիկ բիծին պէս:

ազգականներուն ինկաւ, բայց ի 20 000 ֆրանքէն, որ կտակաւ թողուած էր տան սպասուհի կնոջ մը, և որուն ազահ պառաւը մեռնելէն քանի մ'օր առաջ չէր կամեցեր մէկ ֆրանք եւեղնել անոր խեղճ ամսականին վրայ:

— Անցեալները մանկամարդ աղջկի մը որ հինգ տարի Հօլանտայի մէջ ծառայէր էր, Անկերսա իր ծննդեան քաղաքը դառնալով, կերթայ կը զարնէ այն տանը դուռը ուր որ առաջներն իր ընտանիքը կը բնակէին: Բայց նոյն տանը մէջ ուրիշ մարդիկ բնակած ըլլալով, կը հարցափորձէ և կիմանայ որ իր ընտանիքը անցեալ տարի մեռեր են: Այս տխուր լուրը խեղճ աղջկանը վրայ այնպէս սաստիկ ազդեցութիւն մը կրնէ որ իսկոյն խնրը կը թոցնէ, և մէկ ժամէ ետեւ կը մեռնի:

— Վրասքով քաղաքին մէջ Ֆերիուսօն անուանով մէկը կը բնակէր որ իր ազահութեամբ հըռախուած մարդ մ'էր: Աս մարդը մեծ հարստութիւն դիզած էր: Մեռաւ այս աղահը իր բարեկամներուն սիրտը ծակող խօսք մ'ըսելով. «Իսկոյճ ընչաւետ (շատ հարուստ) մ'եմ, բայց ասկէ դատ ամենեկին բան մը չեմ ստացած:» Ինչ և խօստովանութիւն: (Ստարոտի բան, այն վայրկեանին որ անգամայնութեան հարուածը ընդունեց, 10,000 լիւպի գիր մը կատորգրէր, անուանը կէտը դրեր էր, երբոր գրիչը ձեռքէն վար ինկաւ: Մահուան անկողնոյն վրայ Ֆերիուսօնին սիրտը վախ մը պատեց. յիշեց որ իր ազգականները աղքատութեան և թշուառութեան մէջ թողնուէր էր:

Հանկարծական այլափոխութիւն մը ան տունն աս մարդուն տանը մէջ կատարուեցաւ: Իր բոլոր վաղեմի բարեկամները բերել տուաւ և իր հարստութիւնը անոնց ամէն մէկուն բաշխեց: Իսկոյճ բանուորներ, որմնադիրներ, թիթեղնադործներ (թէնէքէճի) և մէկ ձկնափաճառ մը շատ բիւրաւոր լիւրանք առին:

Այս Երկրական միլիօն մը (12,500,000 ֆրանք կամ 53,000,000 զուրուշէն աւելի) ելաւ այն ջրոյ կամ ոսկւոյ աւաղանէն ուր տեղ Ֆերիուսօն զոշուութեամբ այն ստակի ջուրը թուրի մէջ կը պահէր երեսուն չափ ընտանեաց չոր ցամաք երկր աղքատութիւնը պողպար ընկու համար: Մարդ չէր կրնար խնդալը բռնել տեսնելով աղահին ոսկւոյ մեծ ձող մը (քիւլիլէ) երկնից հատուցանելը, կծծի կեցութեան մը փոխարէն հատուցանելու համար: Հախմայից Սիլիֆի խօսքերը կը յիշէին, որ կրնէ. «Կախմաճ, ազահութիւնը և ամբարտաւանութիւնը բոլորը կուտայ, բոլորը, բայց ինքն առաջ կը մոռնի:»

Այս խօսքին չէրցի պատասխան տալ, քանզի այս իր խօսածքը, տարակոյս, մահուան, անհաստատութեան, անկայունութեան, մահացման կարելի բան ըլլալուն վրայ այս իր առաւելութիւնը սիրտս չափազանց կտրեր և մարքս կանխագրածութեամբ լցէր էին: Սկայ արտաուր թափել, Մատենիկը պահէլ ջանացի անոր աղի կաթիլները: Դարձուցի երես երեկոյեան հովան կողմը որ առանց անոր տեսնելուն արտաուրներու աւացս վրայ շրնան. բայց ինքն տեսաւ:

«Պախայէլ, բառ ինձ աւելի գործնոք, չէ, դուն զիս երեք չլիտի մոռնաւ: Գիտեմ ես, կրգամ ես. սա կայն օրը կարճատեւ և կեանքն համբնթաց է: Դուն ինձմէ ետեւ երկար ատեն պիտի ապրիս: Բնութեան մարդկային շրթանց վրայ ունեցած քաղցրիկ, զօրաւոր և դառն բանքը պիտի սպասու: Դուն մարդ պիտի ըլլաւ: Ես այդ բանը քու այրական և միանգամայն կանացի դիւրադաժութենէդ կիմանամ: Կորիճ մարդ պիտի ըլլաւ այն մարդ անուան ամէն թշուառութիւններուն և ամէն մեծութիւններուն մէջ, որ անուանով Աստուած իր այս խնդէ գուրս արարածներուն մէջ անուանէր է: Բու միթայն միկ շնչոյդ մէջ հազարաւոր կեանքերու համար շունչ առնի: Դուն սա կեանք բառին բոլոր ազգայնութեանն ու բոլոր ընդարձակութեանը մէջ պիտի ապրիս: Եթ...»

Այս տեղ վայրկեան մը լռեց և գլուխը ծռելով աչքին ու ձեռքերը դէպի երկնք վերցուց շնորհակալ ըլլալով պէս ինչ, շատ աղքատաց... Ես բաւական աղքատաց, նոյն ոսկաւ ընել զսֆայողական ձայնիւ մը, որովհետեւ յաւիտեան իմ սրտիս մէջ կըլլու համար ինչեցի այն մէկ հատիկ անձին շունչը որուն կըստաւել աշխարհի երեսը, և որ զիս պիտի կենդանացնէր իմահուան մէջն անգամ ուրկէ քու շունչդ գիտ ետ կանչեց... Պիտի մեռնիմ երիտասարդ հասակի մէջ, բայց պիտի մեռնիմ հիմա՛նկիմ, քանզի մէկ շնչուութեամբ սպասեցի այն կեանքը

Մեծերէն քանի մ'որ առաջ խմանալով որ իր վիճակը երեւոյ մը իր տանը մօտ փողոցին մէջ քաղաքէն հեռու, մարդ զոյգեց անոր աղաչելու որ տանը մօտը դայ, ու շայն մը պլուելով իր դրանը չէմբն վրայ նստաւ և ջերմեանդով թեմա մը քարոզէին խօսքերը մտիկ բրաւ :

Իր եղբորը՝ Տօթիկի Գրեկոսովն հետ առաջիկ դէշ վարմունքի մէջ էր, երբ եղբայրը հիւանդատն եկաւ իրեն, և ելաւ որ պիտի երթար, օրհասական աղաչք կամաց մը անոր ձեռքին մէջ քանի մը ամբերիկեան պարտամունք՝ սպորտիկ, իրեն ի հաշիւ այն ստակին որ իր կտակին մէջ եղբորը կը թողուր : Երբ Տօթիկի իր տունը դարձաւ, տեսաւ որ եղբորն իրեն բրած սարքեր 330 լիւրայի (750.000 ֆրանք) կը հասնէր :

Վերջերս ընդհանուր կանոններ բացառութիւն կրնէ իր այս գործերովը. քանզի ազա՛ մարդիկ սովորաբար բոլորովին անուղղայ կը մեռնին, ասոր ապացոյց է առ ազգայ գերմանական նկարագրութիւնը որ մեզի կը ներկայացնէ ուրիշ համար ստակ հաւքողի մը մահուան ժամը : մինչեւ սա տանան կրնէ, իր զօճը դժոգը կը տանի, անկիս սատանային կառավարիչ որ իրեն ածուխ ծախէ շատ վար գնով :

Երբոր որոշմունքին տալու վրայ շատ արդու խօսուած ճառ մը մտիկ բրաւ, կրնէր. «Աս քարոզը անանկ աղէկ կապացուցանէ որոշմունքին տալուն հարկաւոր բան բլաւ, որ գրեթէ կը փախքիմ՝ Տ... խնդրէ :

ԲԱՆԴԱՔԱՆԱՆ

Վանտիայէն տեղեկութիւն կառնուի թէ այս վերջին օրերը կղզիին մէջ սոսկալի եղանակ մը կը տիրէ : Հոգեւոր աստիկ ձմեռուան մէջ եղածին պէս զգալի է, լեռները թանձր ձիւնով ծածկուած են : Եղանակին այս աստիկ խտութենէն մեծ նեղութիւն կը քաշուի :

Ռոտիկանութեան դռնէն Տրապիզոն կը դըրկուին Նաղիֆ Իֆէնտին և Նէմալ Պէյը որ լաւ քննութիւն ընեն անցալները այս քաղաքին մօտ սպաննուած երկու ճարտարադէտներուն համար բացուած դատին :

Բնութեամբ իրեն հեռադրալուրի մը նայելով, Ռուսաց Վ. Կայսրը Ռուսական հեռաւարտօրաց առաջին դռնէն հաղարարեալ անուաներ է Վ. Կ. Վերջը թաղաւորը :

Մուստաֆա Վաղը փաշան իր ծառանէն

բոլոր մէկ տեղ Եւստիօյ Վ. Կ. Կայսր Մաճառաց թաղաւոր պատկուելուն առթիւ իրեն Բելք հասնելը հրատարակել տուեր է :

Մ. Միտի՝ Հանայի Գաղղիական հիւպատոսարանին տեսնադար թարգմանը հինգերորդ կարգի Մեծիտիէ շքանշան ընդունելու է :

Իսթայէն կը գրեն Իթուալ տ'Օրիանին թէ Վ. Կայսրի անուն Ռուսական ընկերութեան շոգենաւոր Երուսաղէմէն դարձող 850 քրիստոնէայ ուխտաւոր առեր է Ք. միւլուիա, Կոստանդնուպոլիս և Օսկա հանելու համար :

Կրտուի թէ Օդոստափառ Խնքնակալին շոգենաւորուն հետ մինչև Չանաք քալէ պիտի երթան մէկ զրահաւոր և մէկ ֆրգաթոն շոգենաւոր, իսկ անկէ անդին Գաղղիայ Միջերկրական ծովու նաւատորմովը, գուցէ Ենդիկային ալ պիտի ընկերանան մինչև ի Թուլոն :

Մուսկիտի անուն տաճկական լրագրին խմբագիր՝ Ալի Սուալի Իֆէնտին, որ երկու ամսոյ չափ յառաջ արտուած էր Մայրաքաղաքէս, կերպիւ մը փախեր ու փաթիլ գացել է :

Երեւոյթութի օր Բ. Գրան հրամանաւ երբ տաճկական լրագրներ՝ Մուսկիտի, Վ. Կայսր և Ռեֆարիտ հրատարակութենէ դադրեցան : Ենցեալները Կառավարութենէն զոտուրութեամբ գրելու աղաքարութիւն բլալէն ետ, իմաց արուեցաւ լրագրապետաց թէ լրագրական օրէնքն առժամանակեայ կերպիւ դադրած է, ուստի օրինաց դադարման հետեանք կրնայ համարուիլ այս դէպքը, և ասիէ ետեւ բլալէն ալ :

Ի կիլնա Հերալտ Մուսկիտի մէջ մեծ յուզմունք կայ, կրնէ : Բաժանման կուսակիցները որոշել են որ Մուսկիտի ծերակուտի անդամներն ու երեսփոխանները աղալին խորհրդարանը չենթան ինչու որ Մուսկիտի Վ. Կայսրի պէս բոլորովին չզատուի : Ու թէ որ այս միջոցաւ նպատակուն հասնին, տուրքերը պիտի մերժեն. այն ատեն Կառավարութիւնը պիտի հարկադրի գորութիւնը դործածել և ընդհանուր ապստամբութիւն մը պիտի ելնէ :

Երաքին գործոց պաշտօնեան այս յուզմունց առաջն առնելու համար փութացել է Եալ երթալ, և Մուսկիտիները շահելու դիտաւորութեամբ չըմարերական մը հանել, ու Հրէից պանդոկապետ և վարձակալ բլալու իրաւունք չտուող հին օրէնքը նորէն դործադրելու պատուէր տուեր է քաղաքապետաց, բայց Մուսկիտիներ ասով ալ զոհ չեն եղել :

Իսթալ ալ կը լրայ եղեր թէ երբ Մայիտի վերջը Կարդոս Իլիանը Մուսկիտի դայ, զինքը վար պիտի ղենն հոն, և Մուսկիտի Իլիան պիտի հրատարակեն : Ուստի Ռուսական Կառավարութիւնը զօրաց թիւը աւելցնելու սկսել է Մուսկիտի մէջ, որ այս շարժմունց դէմն առնելու կարող գտնուի :

Երբէն առնուած գրութիւն մ'ալ կը հաստատէ եղեր թէ Եալի մէջ յուզմունքը դեռ կը շարունակէ : Մայիտի 16 ին ապստամբութիւն կը նկու խօսք տարածուած բլալով, նոյն օր շատ մարդ բռնուել ու բանտ դրուել են : Երբէն օտար Տերութեանց հպատակները իրենց հիւպատոսաց պաշտպանութիւնը խնդրած են :

Երբիպտական զօրաց մեծ հրամանատար Վ. սեմ. Դ. Կահիրէ փաշան փաթիլ կը գտնուի :

Կրտուի ալ թէ Երբիպտոսի Բարձր. փոխարքան փաթիլի արուեստահանդէսը տեսնելէն ետեւ որ պիտի դրտնուի Յունիտի 15 էն մինչև 20, Պերլին ալ պիտի երթայ եղեր, ինչպէս որ խօսք տուեր է Բրուսիոյ Վ. Կ. Թաղաւորին :

Երուստահանդէսներու լաղմապատիկ արգենցը վրայ, որ բովանդակ աշխարհի կը մատակարարեն, Գաղղիոյ այս անգամի արուեստահանդէսը այս բարիքն ալ աւելի կուենայ որ շատ Վ. Կայսրը առիթ կուենան տեսակցութեան, որն որ սիրոյ և բարեկամութեան հաւատարմ' բլալով, մեծ յոյս կուտայ մեզի աշխարհի ընդհանրական բարօրութիւն վայելելուն :

Վ. սեմ. Կուսար փաշան, կրնէ Նիլ առնալ Երբիպտական լրագրը, մօտ օրեր հոս կրուպատուի, ուր հասնելէն ետեւ՝ այս անգամ Բարձր. փոխարքային շնորհուած նոր պատուանդին ֆէրմանը պիտի կարգացուի հանդիսաւոր կերպիւ, ուստի այս առթիւ Երբիպտոսի կամ Վահիդիէի մէջ մեծ հանդէսներ կատարուելու խօսք կը պարտի հապարակաց մէջ :

Փաթիլի լրագրաց խօսքին նայելով Վ. Կ. Կարթէն Վայսը փաթիլ մը ցուցել է որ Եւստիօյ Վ. Կ. Կայսրն ու Բրուսիոյ Վ. Կ. Թաղաւորը իր ճանրայ կենելու օրը մինչև Յունիտ ամսոյ 15ը ուշացնելու որոշումն ըրել է. վասն զի Եւստիօյ Վ. Կ. Կայսր միայն այն ատեն կարելի է եղեր Վ. Կ. Կայսրին կենել :

Ենդիկայ խորհրդարանին մէջ Հապէստան բանտարդեալ Ենդիկացոց վրայ նորէն խօսք բացուելով, Լորա Սթանլի յայտներ է ժողովականաց թէ լուր առած չէ դեռ Վ. Կ. Թաղաւորէն զըրկած նամակին և ընծաներուն թէ խորհրդոս Կայսր

զոր դուն այդ գեղեցիկ, սեփական գանգոյները սարքեր թրջող այս փրփուրին պէս ճերմկելն առաջ լայտիս պառնա :

Վ. Կ. Կայսրին, այս ափունքն, այս լեռներն իմ այս աշխարհի մէջ վարած մէկ հատիկ ճշմարիտ կենացն առնալուն են : Երբեք չենք ինձ յիշողութեանդ մէջ այնպէս իրար խառնել այս երկինքն, այս ափունքն, այս լեռն, այս լեռները իմ յիշատակին հետ, որ այս նուիրական տեղիս պատկերը պարտութիւն ետեւ քու մտացոյց մէջ իմ պատկերէս անբաժանելի բլալ : այս բնական զիբերը քու աչացոյց մէջ և ես քու օրտիկ մէջ բալլով, չըմարե երկուս զի... Բրդէս զի, բաւ, երբոր դուն երկար առնէն ետեւ նորէն գալու բլալ այս քաղաքիկ և շքեղ ընտելանք դարձեալ տեսնելու, այս ծառերուն ներքի թափաւելու, այս ալեւց եղբորը նստելու, այս գեփիւնն ու ջրերու հոսման ձայնը լսելու, զի նորէն տեսնես և լսես այնպէս ներկայ, այնպէս կենդանի, այնպէս սիրող, ինչպէս որ կը տեսնես իմն այս տեղ... :

Բ. Կայսրի խօսքը լինցնել, ինքն ալ արտասուաց մէջ ընկղմեցաւ : Ո՛հ, որչափ լացնէր, որչափ երկար առնէ լացնէր : Երբ ձեռքերուն մէջ խեղդուած հեծկաւորքին ձայնը աւալին վրայ խորտակուած ջրայն հեծեմանցը հետ կը խառնուէր : Երբ արտասուքները ստերնուս տակը հանգաբալի կեցած ջրային հայելոյ վրայ փոքրիկ երօշմանութիւններ կը ձևացնէին : Տասնութ հինգ տարի ետեւ ալ չէրցի առանց հեծեմանց այս անցքերը գրի առնել :

Ով մարդիկ, ձեր գրագիտութեանդ անհանգիստ մ'ըլլալ, և մի վերանալ թէ ժամանակն ասոնք ձեռն կը յափշտակէ : Յիշողութեան զօրաւոր գործիչներուն մէջ ոչ այսօր կայ և ոչ վաղը, այլ միայն միշտ : Ով որ բնաւ չըզգար, երբեք չէ զգացած, երկու կերպ յիշողութիւն կայ, զգայական յիշողութիւն որ զգայութեան հետ կը մաշի և կը թողու որ կորնէլի բաները կորսուին, հոգեւոր

յիշողութիւն ալ կայ որուն համար չկայ ժամանակ, ու կը վերակենդանանայ միանգամայն իր գոյութեան անցեալ և ներկայ բոլոր կէտերուն մէջ : Հոգեւոր այնպիսի մէկ կարողութիւնն է, որ ունի բուն իսկ հոգիին նման մտաւոր աստուածաբանութիւն, ընդհանրականութիւն և անմահութիւն : Այդպէս եղբ, դուք ալ որ կը սիրէք ժամանակը միայն ժամերու վրայ իշխանութիւն ունի, այլ հոգեւորութեան վրայ ոչ երբեք :

ԳԼՈՒԽ Խ

Ջանք ըրի որ խօսիմ, բայց չկրցի չեծկրուքներս խօսեցան, արտասուքներս երգուրեցան : Երբեք կանգնեցանք որ նաւապարաց քով երթանք, Երբեք մարդ մտնելու ատեն եկանք հասնել հոն այն տերեւածի կաղամաւ խիներուն երկար ձեւերէն ուր տեղ ինքը մեր առաջին անգամ մէկտեղ քալած ատենին պատգարակին մէջէն երկար ժամանակ ձեռքս բռնել էր : Երբ ձեւերուն երկար արուարձանները դառնալու ատենին, որ քաղաքին դրանն առջին կիլնայ, և Ե. քաղաքին զառ ի վեր ճանրան ու տեղը քալած ատենին տխուր գեմբեր պատահաներէն և դրանց չեմբուն վրայէն մեջ բարեկեցին, ինչպէս որ գործովից օրտեր կը բարեկեն երկու ուշ մնացած ձեւերն : Երբեք որոնք ամենէն ետեւ կը լինէ քաղաքի մը պատերուն ծածքին տակ կեցած բոյններին : Երբեք կանայք օտքի կենելէն քարէ նստարաններուն վրայէն ուր տեղ իրենց աներուն քով ոլլոք կրնէին : Երբեք իրենց այծերը կամ եղերը կը ձգէին որ արտուէն ետ կը դարձնէին, բոլորն ալ կուգային մատուցանել ոմանք քաղաք նայուածք մը, ոմանք կուգային, ոմանք ատանց ձայնի գլուխ խնայարէն մը մանկամարդ տիկինին և ինձ զոր ամենն ալ կը կարծէին թէ անոր եղբայրն եմ : Մանկամարդ տիկինն այնպէս գեղեցիկ, ամէնուն ալ այնպէս հաճեցացած, և այնպէս սիրելի էր, որ

կրնար ըսուիլ թէ ձորէն ետ քաղաքը տարւոյն վերջին ծառայութիւն էր :

Երբոր քաղաքին պիտո բարձր տեղն էլանք, ջրի-ներսուս վրայէն վար իջանք, Տղաքը ճանրեցինք : Բնաւ չուզելով կորնցնել այս վերջին աւուր մէկ ժամը որ դեռ Երբեք լինաց ձիւներուն վրայ չէր մարեր, յամբարայլ և միակ մէկ խորունկ ճանրայէ մը մաղելով վեր ելանք, որ հոգաբարձին վրայ գեղեցիկ տան մը պարտեղը կը հանէ, որն որ Ապեալին տունը կը կոչուի : Ես հոգաբարձին եղբորը աչաց տեսութիւնը քաղաքին լինի, Բոնի պարանոցին, իրարու վրայ դիզուած բուրնի, Երբեք գեղանկարին պարանոցին և դիբերն վրայ աղաւթօրէն կը դիտէ, արով այս տեղը համայնատես դիբով բարձրացած տանիքի մը պէս է : Ես տեղ գեալին ընկած ծառի մը կանգնի վրայ նստանք հոգաբարձին կամ զանաքն պատին կը թնայն լուռ, անշարժ, փոփոխակի կամ մէկանց նայելով այն զանազան տեղերը որ վեց ամսոյ ի վեր մեր նայուածքներովը, մեր քայլերովը, մեր խօսակցութիւններովը, մեր երկուքնուս ցնորքներովն ու հառաչանքովը լեցուցեր էինք : Երբ այս տեղերը ետեւ ետեւ երեկոյէն աղօսութեան և շուքին մէջ մարեցան աներկալ կողմ, երբ դէպ արեւմուտք միայն հիւսիսային քիչ մը լոյս մնաց հորիզոնին մէկ անկիւնը, երկուքնիս ալ ելանք կանգնեցանք բռնէն նոր կենդի պէս առանց մեզ յարգարելու, ու փախելու երես բռնեցինք առանց պարապ տեղը դեռ ետեւ նիսնայելու, որպէս թէ անտեսանելի ձեւ մը մեզ այս Երբեք մական դրախտէն վաճառած բլալ, անգլուխութեամբ մեր քայլերուն վրայ ծալած պահէլով մեր երջանկութեան և մեր սիրոյն բոլոր այս շքանշանները :

ձեռքն հասնելուն վրայով: Իսկ ինքն Ապրիլի 16 ին Հապհատան կայսեր գրերէ եղեր, որ եթէ բանտարկեալ Անդղիացիները ազատ լինողու, թաւ գուհւոյն զրկած ընծաներն իրեն չպիտի մատուցուին: Ասկայն Սանկթեքի կարտիան անուն Անդղիներէն լրագիրը կը գրէ թէ Վ. Պօլսոյ և Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքաց Վ. Ե. Ս. Թէոդորոս կայսեր ուղղեալ կոնդակները տանող Գեր. Սա. հակ Եպիսկոպոսն ու Տիմոթէոս Վարդապետը Հապհատան հասեր են: Տեսնենք թէ պիտի յաջողին մերազնայ Ս. Պատրիարքաները Անդղիական ազգի վարկը գրաւելու այս մեծ գործը գլուխ հանել:

—Այս շարժում Երուսաղէմէն եկած լրագիրները կը հաստատեն թէ Անդղիացի և Եւստրիական զատ միւս մեծ Տէրութիւնները, տեսնելով որ Կրեմլէ կողմէն Յունաստանի տարու համար իրենց ըրած առաջարկութիւնը կը մերժէ Բ. Գուռը, առաջարկէր են որ զինագումար մ'ըլլայ և Կրեմլէի Ժողովրդեան կամքը հարցուի ընդհանուր քուէարկութեամբ. Իսկ Բ. Գուռը այս առաջարկութեան ալ նորէն մերժողական պատասխան տուեր է:

—(Գոստափառ Խնքնակալին փարիզ ուղևորելը ամէս մ'իտե պիտի ըլլայ, Եւստրիական համալուծեան զահակալութեան տարեգարծը մօտ ըլլալուն պատճառաւ: Իսկ թէ Բարձր. Երուսաղէմի Իզդէտտին Իշքէնտի կայսրորդին փարիզը դպրոցներէն մէկուն մէջ զիտութիւն պիտի ունեն եղեր:

—Երեւալ տ' (Օրիանի) մէջ կը կարգանք թէ ներքին բարեկարգութեանց համար պատրաստուած կայսերական ֆէրմանը (Գոստափառ Խնքնակալին փարիզ կը թալէն առաջ պիտի կարգացուի ու գործադրուի:

—Երեւալ խնդրոյն համար Եւստրիայի մէջ շահագործող մ'ըլլալու լուրը կորէն փակած է տարածուիլ:

—Կը զուրցուի թէ Օգոստափառ Խնքնակալը Կիրակի օր Բ. Գուռը երթալով, ատենախօսուել թիւն մը պիտի ընէ:

—Օրիա և Բէմալ Պէյերուն պաշտօնական աստիճանները ետ առնուեցան Բ. Գրան օրօշմամբ, առանց հրամանի կառավարութեան օտար երկիր փխսած ըլլալուն համար:

—Հեռադիր մը կը ծանուցանէ թէ կայսերական զօրքերը Սամբորի մէջ պաշտամբներուն սաստիկ հարուած մը տուեր ու մինչև Հելլենական սահմանը փաներ են, միայն չորս հոգի կորսնցնելով:

—Երեւալ մէջ կը կարգանք թէ Լէֆթերի

ընկերներէն մէկը անցեալ Կիրակի Վախատիսանէի դատը ձեռք ինկեր է: Այս մարդը քիչ օր յառաջ 20.000 զուրուշ ոսկի ստակ գողցեր էր: Երբեք բռնուած ատենը տակաւին իր վրան էին: —Անցեալները անտուկ մը ծանրագին զարդեր գտնող ու իր յաճախած կնկանը տուեր տանելով անոր հետ կէս առ կէս բաժնելու պայմանագրուելու համար հակառակ միայն մէկ մատնի մը տալով մնացածները առնող փախչող որմնագիրը, նոյն կնոջ մատնութեամբ Գարդալ բռնուեր ու օտոկանուելու թեան յանցնուեր է:

ԾԱՆՈԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՆԵՍԻ

Ով որ կուզէ փոքր զոհողութեամբ մեծ դուրս մը ձեռք առնել, թող փութայ դալ Պասճէ խափուն մեծ մարտին քով Գ. Բարաղեան և Վ. Երկանեան ընկերաց թիւ 26 սենեակը, ուր կը գտնուի Վ. Երկանի Բարեկից Մարմատ անուն հոգալիս վիճակահանութեան տոմսակները, որք Եւստրիայի երեւելի սեղանաւորներուն ստորագրութեամբ և պաշտօնական պանդային երաշխաւորութեամբ վաւերացեալ ըլլալէ զատ Եւստրիայ Տէրութեան զմուռն ալ ամէն տեսակ աղագործութիւն կընծայէ հասարակութեան: Սէկ տոմսակին գինը 50 զուրուշ հինգնոց է: Իրենցն տոմսակով այսինքն 50 զուրուշով կը վաճակի,

Ե. դուրսը	250,000
Բ. „	40,000
Գ. „	20,000
Դ. 2 թիւ	5,000
Ե. „	2,500
Ջ. „	1,500
Զ. 4 „	1,000

37 թիւ 400, 1450 թիւ ալ 160 ախան ֆիորին, որուն ամբողջ դուրսը կընէ 578,800 ֆիորին որոնք 1500 վաստակալ թիւերու նուիրուած են:

Վիճակահանութեան տոմսակները, միայն Յուլիս ամսոյն համար են, չփաստեալ տոմսակները վիճակահանութեան վերջը արժէք չունին:

Ուզողը պէտք է փութայ առնելու մինչ ի 30 Յունիս 1867 ըստ Եւստրիացոց, ուսկից անդին ալ չծախուիր, վասն զի վիճակահանութիւնը անհրաժեշտ Յուլիս 1 ին պիտի քաշուի ի Վ. Երկան և վաստակալ թիւերը թէ լրագրոյ միջոցաւ և թէ մասնաւոր յայտարարութեամբ պիտի հրատա-

րակուին և ընդհանուր հասարակութեան ծանուցուին: Վ. աստակալ դուրսը որ և է քաղաքի մէջ ձեռք բերել դիւրին է թէ պանքայի տոկոսով 0/10 6 ամէն: Մայրաքաղաքաց մէջ զեղծուելուն և թէ ընկերութիւնս աս մատին պէտք եղած ծառայութիւն չխնայել խոստանալուն համար պէտք ունեցող բախտուորին:

Աս տեսակ վիճակահանութիւնները Վ. Երկանի մէջ տարին քանի մը անգամ տեղի ունենալուն համար, սոյն ընկերութիւնն ալ կը խոստանայ միշտ ասոնց տոմսակներէն բերել տալ ու վաստակալ թիւերուն հետ յաջորդ վիճակահանութիւններուն կատարեալ տեղեկութիւնը ամէն անգամ հրատարակել ի դիտութիւն Երզն հասարակութեան:

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՒՐԱՅԵՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱՆԵՆԵՐ ՎԱՐՈՒՐԱՆԵՐ ԵՒ ՄԻՍԹԵՐԱՆԵՐ ԱՐԱՅԻՑ

ԳՐԱՆԻ ԴԻՄԱՌՆԱՐԱՐ

Ի Ս. ՎԱՐՈՒՐԱՆԵՐ ԹԵՂԵՐՈՒՆ

Չորս ստուար հատոր այս երկամիտութիւնը Պ. Պ. Պօլսոյ Կատիրեան Ուսումնային Պատուաւոր Ազգայնոյն դրամական օժանդակութեամբ փարիզ տպագրուած է ընտիր թղթով: Պարունակութիւնը հարկաւ հետաքրքրական կը մակարերուի, և ազգային տրդի պատմութեան նպաստ և լոյս ընծայելով Ազգիս ապագայ խոհական ընթացից ուղեցոյց, և անցելոյն մէջ զգուշանալով ծանրաբանք և շատ մ'ալ կերպ կերպ խորհելքներ մատակարարել կը յուսացուի: Կը ծախուի 42 ֆրանքի Վ. Պօլսոյ Վարաճը խանի վերնայարկը թիւ 7 Մեծ. Ազգականի սենեակը և նոյն խանին դէմ Գաֆաֆեան ոսկերիչ Ետուածատուր Ազգի մաղաղան թիւ 8:

—Թիֆլիս տպուած Հայկական Աշխարհ անուն պատուական ամսագրութիւն երրորդ տարեկան ջրանին Յունուար և փետրուար ամսերն Մայրաքաղաքս հասած են, կը յուսանք որ մեր ընթերցասեր Ազգայնք բաժանորդագրութեան կը փութան և ասանկով Ուսումնային Ազգայնոց հետ հարդրակցութիւն ունենալն զատ, քաջալերող կը հանդիսանան Արժանայարդ Խմբագրին ալ, որ իր ամսագրութիւնը պիտանի յօդուածներով զարգարուած է, ինչպէս և Վ. Երկանի իր իրաւալ վեպին թարգմանութիւնը և: Տարեկանն է 5 մանկի:

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

ՀԵՐԱԳՐՈՒՄ

Ինչպէս: Մայիս 30 Գոստափառ 32 1/2
Փետր: Մայիս 30 Գոստափառ
Փետրու. 1865ին 247-50
Ղաւթի: 19 Մայիս Գոստափառ 35 3/4
Մեթալիքի սարքերութիւն 3 3/4

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐԳ

Ցորեն	Թաղան կարծր	Բիւլէն	Ղաւթ. փր.
„	Պետարապետ	„	36 — 38
„	Պալլաք	„	36 — 37 1/2
„	Պալլաք	„	31 — 32
„	Քէօտակնճէ	„	35 — 37
„	Կալաք կակուղ	„	30 — 35
„	Իպրայիլ	„	32 — 35
„	Վառնա	„	31 — 32
„	Պուրկաղ	„	31 — 32
Եղիպտացորեն	Ենատուր	„	21 — 22
Գարի	„	„	16 — 17
Մետաքս կարծր ծրար Պրուսա	Թէֆէն	„	560 — 580
„	Երկար	„	570 — 580
„	Պարօկատանի ֆաւանգ	Հօխան	65 — 70
Բամպակ Պալլաքէսէր և Ուսումնային	„	„	— 10 1/2
„	Կէյլէ	„	— 11 1/2
„	Ետանա	„	— 9 1/4
„	Ուսում. Պարսկ. և խարբերթ	„	9 — 10 3/8
Բուրգ Ենատուր լուացուած	„	„	12 — 14
„	Հլուացուած	„	— 6 1/2
Ճէյրի Ենկերի	„	„	— 12 1/2
„	Կեսարիոյ	„	11 1/2 — 12
Մազը սէ	„	„	— 13
„	սպիտակ	„	— 8 1/2

Թիֆլիսի Ենկերի	Հօխան	Ղաւթ. փր.
„	„	— 34 1/2
„	„	— 20
Եֆիւն Պալլաքէսէր և Կէյլէ	„	— 210
Եյրի կաշի մազով	Հատր	— 30
Քիթթէ տերեւ բացուած	Հօխան	— 10 1/2
Մալէյ Տաճկաստանի	„	— 15
Մեղրամի գէղին Տրապիզոն	„	— 25
„	Ենատուր	— 21
Սաւամ Բուռլի	„	— 4
Կատաւորի հոնտ Բուռլի	Բիւլէ	— 35
„	Պանտրմա	— 36
Չէթ Եյլալաք	Հօխան	7 — 7 1/4
„	Կիրիս	— 6 3/4
Ենատ. (սաթոն) Գանտիտ	„	6 1/2 — 6 3/4
„	Միտիլի	3 1/4 — 3 1/2
Բրինձ Եղիպտոս Բէշիս	„	— 4
Ճէնոփո	„	— 202 1/2
Հնդկի	„	— 205

ԱՐՏԱԿԻՆ ԲԵՐԳ

Խաչիլէ Ուիո և Գարու	Հօխան	Ղաւթ. փր.
„	100	—
„	„	950 — 980
„	„	850 — 900
Շարքար Հօլանտա Գոշի	Կնդր.	232 — 235
„	„	— 290
„	„	228 — 230
Ենաք (գալա)	„	— 670
Պղպղ (պիպէն)	Հօխան	— 5 3/4
Լեղակ (չիլիտ) Պէնկալ	„	120 — 140
Ենուշաղը (նըշաղը)	„	— 6 1/4
Քարֆիճա Եւ 15 Են 60 Վարիլ	39	— 95
Ձկնիկ տակտակ թիւ 7-12	„	— 5 1/2
Պղնձ բոլորած և տակտակ	„	15 — 15 1/4

Գողպտո (չիլիտ)	0, 00	անտուկ	Ղաւթ. փր.
Կապար (գուրշուշ)		Կնդ.	165—170
Երկաթ Ենդ. տափակ և քառ.		„	— 140
„ Տախտակ 1-14		„	67— 68
„ Բեւեղու		„	110—115
„ Բօլորակ (չէմպէր)		„	73— 74
„		„	— 70
Թիֆլիս (թէնքէ)		Գլղղ. սնտուկ	— 330
Իւթիւթիւթ Զէնոփա ֆրանգ		„	— 60
Սրաւմալթ Ենդիւրա քիլիկ. 10 1/2—11		„	107—111
„ Գաղղիա		„ 11	— 120

ԲԱՐՈՒՐԱՆԵՐ ԹԵՂԵՐՈՒՆ

Լրագիրս գրառեալը: Գ. Գաֆաֆեան և Վ. Երկանեան ընկերաց սենեակէ մէջ մարտին քով, Թ. 26, ՍԵՄԵՐՈՒ Գրիգոր Ազա Իսկիճեան ՏՐԱՊԵՉՈՒՆ: Բառուածատուր Ազա Կ. Եղիսեան, ՊՐՈՒԼԱ: Յարութիւն Ազա Օրադեան, ԵՏԵՐԵԻ: Յովհաննէս Ա. Սրբաճեան, Բիւթթէմ փաշա խան ՉՄԻԹԻՆԵՐ: Գրիգոր Ա. Մանեան, ԵՆԻՊ: Բօհաննէս Ազա Գրիգորեան, ԵՂԵՔԱՆԻՐԻՆ: Քրիստափոր Ազա Գ. Գաֆաֆեան, ՊԵՏԵՐԱՐԻՆ: Սարգիս Ազա Գ. Մըրըրեան, ՊԵՏԵՐԱՆԻՐ: Յովհաննէս Ազա Կատարադեան, ՌՕՍՏՈՒՐ: Գեորգ Ազա Գ. Մըշտոտեան, ԳԻԼԻՊ: Եղան Ազա Մ. Զիւմանեան, ԵՆԿՈՒՐԻՆ: Պօլսոյն Ուրիկ Ազա Գապապաղադեան, ԿԵՐԱԼ: Մարտիրոս Ազա Անդրեանեան, ՌԻՍԵՐ: Ստեփան Ազա Ճ. Արապեան, ԵՏԵՐԱՆԵՐ: Արամ Ազա Մահաթի Եղիպ Սալահորեանց

ԽՄԱՐԱԿԻՆ ՏՆՕՐԻՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԶԱՌԻՆ ԶԵՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՊԱԳՐԱՊԵՏ

ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Ե. ՄԻՆԵՆԵՆ